



Svar på fråga 2024/25:289 av Olle Thorell (S)
En jämlik äldrevård

Olle Thorell har frågat mig vilka åtgärder jag avser att vidta för att motverka de växande skillnaderna i tillgången till äldrevård och säkerställa att alla äldre i Sverige får en trygg och värdig vård, oavsett socioekonomisk bakgrund och bostadsort.

Äldreomsorgen är en del av välfärdens kärna. Alla äldre, oavsett socioekonomisk bakgrund eller var de bor ska kunna förvänta sig att det, när behovet uppstår, finns en äldreomsorg som håller god kvalitet och är jämlik över landet. Det återspeglas i de riksdagsbundna målen för omsorg om äldre och det återspeglas i regeringens politik.

Varje kommun ansvarar i egenskap av huvudman för äldreomsorgen och har att uppfylla kraven enligt gällande rätt. Kommunerna har också ansvar för att själva följa upp att de aktörer som utför socialtjänst som finansieras av kommunen uppfyller de krav som de slutit avtal om. Kommunerna var pressade av den ekonomiska situationen som rådde när

regeringen tillträdde, med låg tillväxt och en hög inflation. Regeringen har därför stöttat kommunerna via ökade generella statsbidrag och ett fortsatt sektorsbidrag till äldreomsorgen, samtidigt som regeringen har bekämpat inflationen och skapat ett ljusare ekonomiskt läge för kommunsektorn under kommande år.

Samtidigt finns det också strukturella brister i äldreomsorgen, som bland annat tydliggjordes under covid-19-pandemin. Regeringen genomför därför flera reformer för att åtgärda de bristerna och stärka svensk äldreomsorg.

En sådan brist är otillräckliga kunskaper i svenska bland personalen, något som påpekats av både Coronakommissionen och Inspektionen för vård och omsorg. Regeringen har därför tillsatt en utredning om språkkrav för personal i äldreomsorgen (S 2023:03). Att äldre kan förstå och kan göra sig förstådda är grundläggande för en trygg och tillgänglig omsorg. Likväl är det viktigt för arbetsmiljön och den medicinska säkerheten att personalen kan kommunicera med varandra. Utredningen ska redovisa sitt uppdrag senast den 29 november 2024.

För att erbjuda äldre en god, säker och nära vård krävs medicinsk kompetens. Utredningen om stärkt medicinsk kompetens i kommunal hälso- och sjukvård (S 2023:07) tillsattes av regeringen under våren 2023 och ska lämna förslag som stärker kommunernas möjlighet att säkra tillgången till

läkare i den kommunala hälso- och sjukvården och uppdraget kommer att redovisas i början på november.

I budgetpropositionen för 2024 föreslog regeringen att kompetenssatsningen Äldreomsorgslyftet förlängs till 2026, och omfattar 1,7 miljarder kronor årligen. I budgetpropositionen för 2025 avsätts medel för att personer som bor på särskilda boenden från 2026 ska få rätt till en fast omsorgskontakt och därmed en mer samordnad och individanpassad omsorg. I budgetpropositionen för 2025 avsätts också medel för att stärka och öka jämlikheten i det stöd som ges till anhöriga.

Äldreomsorgen är en högt prioriterad fråga för regeringen och flera andra satsningar genomförs för att stärka förutsättningarna för kommunerna att erbjuda en trygg och jämlik äldreomsorg.

Stockholm den 30 oktober 2024

Anna Tenje